

LIETUVIŲ GRĮŽIMO Į TĖVYNĘ INFORMACIJOS CENTRAS

Gedimino pr. 64, LT-01111 Vilnius, Tel.: (370 5) 231 3623

Faksas: (370 5) 231 3624 El. paštas: info@lgitic.lt Tinklapis: www.lgitic.lt

2006 m. lapkritis 29 d. Nr. 01-01-47
Į 2006-09-06 Nr. 270-S-15

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBEI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KOMISIJAI

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras, nagrinėdamas Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės komisijos 2006-07-02 rezoliuciją „Dėl JAV ir kitų šalių lietuvių studentų stažuotčių Lietuvoje“, analizavo teisinę bazę, finansavimo šaltinius ir praktines galimybes rengti JAV ir kitų užsienio šalių lietuvių kilmės studentų stažuotes Lietuvos aukštosiose mokyklose, jų tyrimo centruose ir laboratorijose, Lietuvos Respublikos valstybės institucijose bei privačiose bendrovėse.

Teisinė padėtis.

Lietuvos Respublikos Aukštojo mokslo įstatymo 27 straipsnio 4 – tas punktas skelbia, kad „Kvalifikacinius mokslininkų stažuotojų pareigybių reikalavimus, skyrimo į šias pareigas tvarką bei mokslininkų stažuotčių finansavimo tvarką nustato Vyriausybė“. Įstatymo 29 straipsnio 2 – as punktas nurodo, kad mokslininkai stažuotojai yra mokslo darbuotojai, 6 – tas punktas, kad visi mokslo darbuotojai turi dirbti pedagoginį darbą universiteto statuto nustatyta tvarka. To paties straipsnio 7 – tas punktas numato, kad „Mokslininko stažuotojo pareigas kitoje institucijoje, nei parengė daktaro disertaciją, gali eiti asmuo, kuris apgynė daktaro disertaciją ne anksčiau kaip prieš 3 metus iki skyrimo į šias pareigas dienos“. Įstatymo 31 straipsnio 1 – as punktas numato, kad „Į mokslininkų stažuotojų pareigas asmenys skiriami Vyriausybės nustatyta tvarka ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui. Šis laikotarpis gali būti pratęstas dar vieniems metams“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 21 d. nutarimas Nr. 1153 „DĖL kvalifikacinių mokslininkų stažuotojų pareigybių reikalavimų, skyrimo į šias pareigas ir mokslininkų stažuotčių finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ II skyriaus 7 – tas straipsnis numato, kad ne anksčiau kaip prieš 3 metus užsienio mokslo ir studijų institucijoje suteiktas mokslo laipsnis turi būti nostrifikuotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimo III skyrius aptaria viešojo konkurso organizavimą, kurio nuostatus tvirtina Lietuvos valstybinis Mokslo ir studijų fondas, o informaciją „skelbiama Mokslo ir studijų fondo, Lietuvos mokslo tarybos ir Lietuvos mokslininkų mobilumo centro tinklalapiuose lietuvių ir anglų kalbomis“. Nutarime numatyta mokslo stažuotojų ir jų vadovų atranka bei jiems keliami reikalavimai. V – to nutarimo skyriaus 32 straipsnis skelbia, kad „Mokslininkų stažuotės finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, skirtų Mokslo ir

studijų fondo Mokslininkų stažuotojų programai“, o 33 straipsnis patikslina, kad „vieno mokslininko stažuotojo pareigybei finansuoti kalendoriniams metams skiriama bendra suma – 348 bazinės mėnesinės algos“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. vasario 13 d. nutarimas Nr. 140 „Dėl valstybės paramos skyrimo lietuvių kilmės užsieniečiams, atvykstantiems studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose, ir Lietuvos mokytojams, dėstytojams bei kultūros ir meno darbuotojams, vykstantiems į užsienio valstybes dirbti lietuvių švietimo, kultūros įstaigose, aukštųjų mokyklų lituanistikos ar baltistikos centruose ir lietuvių bendruomenėse, tvarkos“ numato lietuvių kilmės užsieniečiams skirti valstybinę 1–3 minimalaus gyvenimo lygio dydžių pašalpą, kad Mokėjimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos Švietimo ministro 2006 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. ISAK-376. Pašalpas lietuvių kilmės užsieniečiams skiria viešoji įstaiga Užsienio lietuvių rėmimo centras (www.ulrc.lt). Pažymėtina, kad čia kalbama apie studijuojančius Lietuvoje lietuvių kilmės užsieniečius, bet ne apie stažuotojus.

Lietuvos Respublikos Darbo kodeksas stažuotę traktuoja, kaip vieną sudėtinių darbo laiko struktūros dalių, numatančią kvalifikacijos kėlimą darbovietėje ar mokymo centruose.

Esama padėtis.

Dabartinės lietuvių kalbos žodynas stažuotę apibrėžia kaip „reikiamos praktikos atlikimą“. Informacijos centro žiniomis, iki šiol vykdavo pavieniai lietuvių kilmės užsienio jaunuolių vizitai – stažuotės į profesiskai artimas institucijas mokslo, valstybines ar verslo įstaigas, kurie būdavo paremti asmenine iniciatyva ar privačiais ryšiais, o kartais padedant ir mūsų Informacijos centrui. Kiekvieną kartą susiklostydavo savaip unikali situacija. Gana sunku nubrėžti aiškia ribą, kada paprastas apsilankymas Lietuvoje galėtų būti negriežtai apibūdinamas kaip stažuotė, jei asmuo domėjosi ir bendravo su savo profesijos ar specialybės atstovais Lietuvoje, kada kelių mėnesių ar metų padirbėjimas galėtų būti įvardintas kaip stažuotė, kada studijos, derinamos su darbu, galėtų būti laikomos ir stažuote.

Šiais metais Lietuvoje atsirado gal pirmas bandymas organizuota forma siūlyti lietuvių mokslininkams, dirbantiems užsienyje apsilankyti Lietuvoje su perspektyva grįžti dirbti ir gyventi tėvynėje. Projektą **"Protų susigrąžinimo programos parengimas ir įgyvendinimas"** vykdo Užsienio lietuvių rėmimo centras. Projekto tikslas - sukurti užsienio mokslo centruose studijuojančių ir dirbančių Lietuvos piliečių skatinimo grįžti į Lietuvą programą, įdiegiant konkursinį finansavimo mechanizmą, kuris bus taikomas organizuojant mokslininkų vizitus Lietuvoje. Dalyviai turi būti Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie išvyko dirbti į užsienį dirbti mokslinio darbo. Plačiau – <http://www.ulrc.lt/mokslininkams/>

Apie konkrečias stažuotčių programas skirtas lietuvių kilmės užsienio jaunimui Informacijos centrui nėra žinoma.

Siūlymai.

Informacijos centras, išnagrinėjęs minėtą rezoliuciją, išklausęs Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB komisijos narių pageidavimų, atsižvelgdamas į JAV LB parengtą pranešimą – anketą „Stazuotčių („Internship“) Programą Lietuvoje“, susitikimų, pokalbių ir susirašinėjimo su institucijomis Lietuvoje pagrindu surinkta informacija siūlo Komisijai išnagrinėti projektą, skirtą lietuvių kilmės užsienio studentų stažuotėms.

Projektas

„Užsienio lietuvių jaunimo tautinio tapatumo išsaugojimas globalizacijos sąlygomis“
(Suderinus su komisija rengiama forma finansavimui iš ES Struktūrinių fondų 2007 – 2013 mm pagal finansavimą „Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“)

Kontaktai:

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras
Gedimino pr. 64
LT-01111 Vilnius
Tel.: 370 5 2313623
Faksas: 370 5 2313624
El. paštas: info@lgitic.lt

Trukmė:

2007 – 2013 mm.

Partneriai:

Vilniaus universitetas
Universiteto 3
Vilnius
<http://www.vu.lt/lt/>

Vilniaus pedagoginis universitetas
Studentų g. 39, LT-08106 Vilnius
<http://www.vpu.lt/>

Vilniaus Prekybos, pramonės ir amatų rūmai
Algirdo g. 31, LT- 03219
<http://www.cci.lt/>

Lietuvos Verslo praktinio mokymo firmų centras
Didlaukio 45-114, 115
LT-08303 Vilnius
<http://sl.viko.lt/>

Vilniaus turizmo informacijos centras
Konstitucijos pr. 3 (Vilniaus miesto savivaldybė), LT-09601 Vilnius
Tel. +370 5 211 2031
<http://www.turizmas.vilnius.lt/>

Trumpas projekto aprašymas

Projektu siekiama sudaryti užsienyje gyvenančiam akademiniam jaunimui išlaikyti lietuvišką tapatybę, padėti tobulinti jų lietuvių kalbą, megzti ilgalaikius kontaktus su kolegomis, supažindinti juos su kultūriniu šalies gyvenimu. Projektas savaip siekia prisidėti prie „Protų susigrąžinimo programos“ pritraukiant į akademinį ir profesinį šalies gyvenimą ne tik paskutinės bangos išseivius, bet ir ankstesnių bangų palikuonis.

Atvykstantys stažuotis numatomi prisideda prie idėjų keitimosi su pasauliu paspartinimu, pozityvaus darbo etikos ir stiliaus turtinimo, Lietuvos įvaizdžio populiarinimo pasaulyje.

Projektas skirtas visų pakopų studentams, doktorantams ir jau įgijusiems daktaro laipsnį bei norintiems praktikos metu gilinti savo žinias Lietuvoje. Kiek kitą prasmę stažuotė įgytų, jei būtų patvirtintas podiplominių humanitarinių studijų projektas (http://www.postdoc.fsf.vu.lt/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1), kur daktarams numatoma ne tik gilinti žinias tiesioginiu darbu, bet ir papildomomis podiplominėmis studijomis.

Dera skirti ilgalaikes stažuotes ir trumpalaikes – vasaros stažuotes. Pirmosios lietuvių kilmės užsienio jaunimui prieinamos pagal galiojančius teisinius aktus ir Mokslo ir studijų centro skelbiamą informaciją. Trumpalaikėms – vasaros stažuotėms, kurių metu į Lietuvą galėtų vykti jaunimas iš viso pasaulio, reikėtų specialaus plano ir finansavimo, kuris padengtų 30 – ties studentų 10 savaičių pragyvenimo kaštus Lietuvoje ir apmokėjimą stažuočių vadovams. Informacijos centras registruotų per bendruomenes gautus norinčių atvykti sąrašus, jų specialybę ir pageidavimus. Registracijos forma bus įrengta ir Informacijos centro interneto svetainėje. Bendradarbiaudamas su išvardintais partneriais ir kitom institucijom Informacijos centras atrenka atitinkančius kriterijus kandidatus ir tarpininkauja padėdamas surasti norimą stažuotės vietą Lietuvoje. Visu buvimo Lietuvoje laikotarpiu Informacijos centras prieinamas stažuotojams visais kitais informacijos klausimais, svarstant tolimesnes perspektyvas arba persikėlimą į Lietuvą.

Projektas įtrauktas į Ekonominės migracijos valdymo strategijos projekto įgyvendinimo priemonių planą. Strategijos projektą rengė 2006 m. balandžio 3 d. Ministro Pirmininko potvarkiu Nr. 63 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė.

Pagarbiai,

Direktorius

Žilvinas Beliauskas